

Mała Legenda.

Żywoty Świętych

dla

młodzieży i ludu katolickiego.

Według niemieckiego dziełka wydanego
przez O. Wilperta

opracował

Ks. Jan Chrzaszcz,
doktor Teologii i proboszcz.

Za pozwoleniem zwierzchności duchownej według dekretu prześwietnego Wikaryatu Generalnego we Wrocławiu dnia 15 Stycznia r. 1901.

Cena 15 fenygów.

W Wielkich Strzelcach na Szląsku,
nakładem A. Wilperta.

1901

Freiexemplar behufs
erfülliger Einführung
n. Wehrentung.

994/35

51327

I

Kadłapowna Mikotow 2. II 35

Kupno

Pracownia Śląska

[1 Stycznia.]   Uroczystość Nowego Roku.

[20 Stycznia.]   **Święty Sebastyan,**
męczennik*), patron strzelców.

Święty S e b a s t y a n narodził się w Narbonie mieście południowej Francji; przybywszy do Rzymu otrzymał urząd naczelnika straży cesarskiej. Jako naczelnik żołnierzy musiał często odprowadzać chrześcian na śmierć, których zachęcał do statecznego wyznania swej świętej wiary. Nawrócił także wiele Rzymian pogańskich. Kobiętę, która była sześć lat niemą, uzdrowił przez znak krzyża świętego. Gdy się dowiedział cesarz Dioklecyan, że Sebastyan jest chrześcianinem, skazał go na śmierć i rozkazał, aby do niego strzelano strzałami jakoby do tarczy. Strzały już tkwiły w jego ciele; poganie odeszli, mniemając, że umarł. Nieco życia jeszcze było w jego ciele i za staraniem pewnej matrony chrześcijańskiej został uleczony. Nieustraszony stanął Sebastyan przed cesarzem i upominał go, aby zaprzestał prześladować biednych chrześcian, lecz za to dał go cesarz zabić kosturami 20 Stycznia roku Pańskiego 288**).

Ponieważ Rzym w siódmym stuleciu przez zasługi św. Sebastyana od okropnej śmierci morowej został uwolniony, dla tego go wzywa Kościół św. jako patrona w wszystkich zaraźliwych chorobach.

---

*) Męczennika nazywano Świętego, który mękę i śmierć poniósł dla Jezusa Chrystusa. Po grecku takowy Święty nazywa się *Martyr*, to jest świadek wiary chrześcijańskiej, który przez wylanie krwi swojej świadectwo dał, iż Jezus Chrystus jest Bogiem. Inni Święci nazywają się *Wyznawcy*, ponieważ wiarę chrześcijańską przez słowa i uczynki wyznawali.

**) Jako dzień lub uroczystość Świętych obchodzi się zwykle dzień śmierci, to jest ten dzień, w którym się przenieśli do żywota wiecznego i tak nazywali się dla nieba.

[21 Stycznia.] **Święta Agnieszka,**
panna i męczenniczka.

Święta Agnieszka urodziła się w Rzymie z rodziców bardzo dostojnych. Już w dziesiątym roku życia poświęciła się zupełnie swemu Zbawicielowi. Lecz syn starosty rzymskiego pożądał ją za małżonkę. Agnieszka odpowiedziała, że już jest zaślubioną Jezusowi. Tedy starosta usiłował, przez prośby i gróźby ją nakłonić do zaparcia się wiary chrześcijańskiej. Lecz ona została nieustraszoną i starosta wysłał ją pomiędzy bezbożnych ludzi, aby jej cnotę dziewiczą odebrali. Agnieszka wołała umrzeć, niż grzech śmiertelny popełnić i skazano ją na śmierć; licząc dopiero lat trzynaście, położyła głowę pod miecz roku Pańskiego 303.

Święta Agnieszka bywa przedstawiona jako panna piastująca owieczkę. Owieczka jest symbolem jej niewinności panińskiej.

W dzień św. Agnieszki papież poświęca dwoje jagniąt, z których wełny pallie robią. Pallie są białe wstęgi; arcybiskupi noszą je na ornacie jako oznak godności arcybiskupiej.

[26 Stycznia.] **Święty Polikarp,**
biskup i męczennik.

Święty Polikarp został przez samego świętego Jana Ewangelistę ustanowiony jako biskup miasta Smyrny. Będąc głową chrześcian, był zaprowadzony do rzymskiego starosty, który go upominał, aby się zaparł Chrystusa. Lecz św. biskup odpowiedział: „Już 86 lat służę Chrystusowi Panu a jeszcze nigdy nie wyrządził mi żadnej krzywdy. Jakóż bym mógł bluźnić mojemu Bogu i królowi, który mnie odkupił!“ Ponieważ Polikarp grózbami nie był przestraszony, skazał go starosta na śmierć przez spalenie w ogniu. Stojącego na stosie nie dotknął się ogień i dlatego żołnierze przebodli go włóczniami (166). Relikwie świętego Polikarpa zebrali chrześcianie jako perły i drogie kamienie.

[1 Lutego.]

Święty Ignacy,

biskup i męczennik.

Według podania kościelnego św. Ignacy był ówe dziecko, które Pan Jezus wziął wpośród swych Apostołów i rzekł: „Zaprawdę powiadam wam, jeżeli się nie staniecie jako to dziecko, nie wnieście do królestwa niebieskiego.“ Ignacy stał się uczniem Apostołów Piotra i Pawła i drugim następcą św. Piotra na stolicy biskupiej w Antyochii*).

Gdy cesarz Trajan przybył do Antyochii, rozkazał przed się przyprowadzić biskupa Ignacego, żądając od niego, aby ofiarował bożkom. Ignacy nie przystał na takie żądanie i przyprowadzono go do Rzymu, gdzie wrzucono go dzikim zwierzętom na pożarcie. Na drodze do Rzymu pozdrowili go wierni chrześciane w Smyrnie a także św. Polikarp. Przybywszy do Rzymu, natychmiast wprowadzono go do amfiteatru, lub do dziś dnia istniejącego kolosseum i tam został pożarty przez dzikie zwierzęta. Święty Ignacy poniósł śmierć męczeńską w roku Pańskim 107.

[3 Lutego.]

Święty Błażej,

biskup i męczennik.

Święty Błażej był biskupem miasta Sebasty w Azji. Gdy wybuchło prześladowanie i rozproszyli się chrześciane, uciekł do pustyni. Tam mieszkał w jamie, dzikie zwierzęta go odwiedzały. Lecz starosta, który polował na dzikie zwierzęta, odkrył go i przyprowadził do miasta. Żadna męka nie potrafiła go oderwać od wiary Chrystusowej. Rzucono go do głębokiej wody, lecz nie utonął. Tedy współ z dwoma dziatkami niewinnymi ścięli głowę jego poganie w roku Pańskim 316.

*) Wiedzieć należy, że św. Piotr był biskupem w Antyochii, gdzie najprzód nazwano wierzących w Chrystusa „chrześcianami.“ Potem był biskupem w Rzymie, gdzie też umarł.

W dzień świętego Błażeja udziela się w kościele „błogosławieństwo św. Błażeja.“ Kapłan trzyma dwie świece gorejące na znak krzyża złożone, dotyka nimi szyję wiernych i modli się: „Przez wstawienie się św. biskupa i męczennika Błażeja niechaj cię Pan Bóg uwolni od bólu szyi i od innego złego. Amen.“ Święty Błażej jest bowiem patronem przeciw bólu szyi i gardła, ponieważ znakiem krzyża św. uzdrowił chłopca umierającego od kości ryby, którą miał w gardle. Matka jego ofiarowała na podziękowanie dwie świece.

Ponieważ św. Błażej, zanim został biskupem, był lekarzem, bywa czczony jako patron lekarzy.

[4 Marca.]

Święty Kazimierz,

wyznawca.

Święty Kazimierz urodził się roku 1458 w Krakowie jako syn króla polskiego Kazimierza IV i jako wnuk cesarza niemieckiego Olbrachta II. Od młodociennych lat zawsze się brzydził największym grzechem. Względem ubogich i chorych był bardzo miłosiernym. Najświętszą Pannę Maryję gorąco miłował i ślicznymi wierszami ją uwielbiał. Znany jest hymn następujący:

Omni die		Dnia każdego
Dic Mariae,		Hymnu tego
Mea, laudes, anima!		Śpiewaj, duszo, Maryi!

Roku 1471 obrali go Węgrzy na króla i chociaż chętnie nie był przyjął korony, uległ woli ojca swego i na czele świetnego wojska wyruszył do Węgier. Lecz podczas podróży jego Węgrzy zgodzili się z poprzednim królem swoim Maciejem i dla tego Kazimierz zrzekł się korony węgierskiej. Jeszcze raz Węgrzy później ofiarowali mu koronę, której atoli nie przyjął. Wolał bowiem przepędzić życie w pokucie, modlitwie, poście i uczynkach miłosiernych. Święty Kazimierz umarł 4go Marca roku 1483 w Grodnie niedaleko od Wilny.

[12 Marca.] Święty Grzegorz Wielki,

papież.

Święty Grzegorz urodził się roku 540 w Rzymie i piastował wysokie urzędy świeckie. Czytając pisma doktorów Kościoła, osobiwie pisma św. Augustyna, postanowił opuścić świat i poświęcić się całkowicie Bogu. Wielkie bogactwa swoje rozdzielił pomiędzy ubogich i fundował siedm klasztorów. Potem sam wstąpił jako zakonnik do klasztoru i stał się tegóż opatem. Po śmierci papieża Pelagiusza obrano go jednogłośnie nowym papieżem.

Jako papież starał się o poprawę śpiewu kościelnego i sam nauczał w śpiewie uczniów. Piękny i duszę do Boga unoszący śpiew kościelny, jaki zaprowadził św. Grzegorz, nazywa się śpiewem Gregoryjańskim. Gdy słyszysz na przykład prefacyę śpiewać, słyszysz śpiew Gregoryjański.

Ubogim okazywał nadzwyczajne miłosierdzie, nazywał ich braćmi swymi a majątek kościelny majątkiem ubogich. W pierwszy dzień każdego miesiąca rozdawał pokarm łąkącym; na pamiątkę dwunastu Apostołów karmił codziennie dwunastu biednych. Sieroty zgromadzał w domach wychowawczych, chorych w szpitalach. W pokorze swojej nazywał się sługą sług Bożych. Dla świetnych czynów jego potomność nadała mu przydomek „Wielkiego.“ Umarł 12 Marca roku Pańskiego 604.

[17 Marca.] Błogosławiony Jan Sarkander,

męczennik.

Błogosławiony*) Jan Sarkander urodził się w Skoczowie pod Cieszynem na Szląsku. Kapłanem był gorliwym i wzorowym, od roku 1616 proboszczem w Holeszowie w Morawii. Dla katolików smutne

---

*) Błogosławionego dzień nie w całym Kościele, lecz tylko w niektórych okolicach uroczyscie się obchodzi. Kościół ogłasza sługi Boże najprzód błogosławionymi, następnie świętymi.

tedy panowały czasy, gdyż w Holeszowie i całej okolicy kacerstwo Kalwina było rozpowszechnione. Jan Sarkander gorliwie opowiadał słowo Boże i licznych nawrócił kalwinistów. Przez to oburzył przeciw sobie tych kalwinistów, którzy niechcieli się nawrócić! Gdy uczynił pielgrzymkę do Częstochowy, aby wyjednać sobie pomoc Bożej Rodzicielki, której jest dano zwyciężyć kacerstwa, kalwiniści nie pozwolili mu powrócić do domu. Dla tego bawił się przez niejaki czas w Rybniku na Szląsku i w Krakowie.

Wróciwszy za usiłowaniem Władysława hrabiego Lobkowica do ukochanej parafii swojej, przez kalwinistów pojmany i pod pozorem, jakoby swą ojczyznę zdradził Polsce, jako zdrajca został niewinnie na torturze katowany i pochodniami palony; z rąk i nóg oderwano mu paznokcie. Chcieli też wiedzieć kalwiniści, czego się spowiadał hrabia Lobkowic. Lecz Kapłan i męczennik nie wyjawiał tajemnicy w spowiedzi mu powierzonej, mężnie poniósł torturę.

W skutek śmiertelnych ran, jakie poniósł w więzieniu, umarł Jan Sarkander 17 Marca roku Pańskiego 1620, licząc lat 43 i spoczywa w Ołomuńcu.

[19 Marca.]   Święty Józef,

oblubieniec Najśw. Panny i Opiekun Jezusa.

Święty Józef był tylko cieślą, lecz pochodził z królewskiego rodu Dawida i Pan Bóg go obrał na opiekuna Zbawiciela naszego. Co się tyczy żywotu jego, tylko to wiemy, co o nim pisze Ewangelia, na przykład, że z Dzieciątkiem Jezus uciekał przed okrutnym Herodem do Egiptu, że znalazł dwunastoletniego Jezusa w kościele wpośród doktorów. Nim zaczął Zbawiciel opowiadać Ewangelią, św. Józef zasnął w objęciach jego i w obecności najśw. Panny Maryi śmiercią sprawiedliwych. Dla tego św. Józef jest patronem szczęśliwej śmierci.

W niedzielę trzecią po Wielkanocy obchodzimy uroczystość opieki św. Józefa. Papież Pius IX ogłosił go patronem całego Kościoła.

Święty Józef, najświętsza Panna Marya i dzieciątko Jezus tworzą najświętszą Rodzinę, która jest przykładnym wzorem każdej rodziny chrześcijańskiej. Papież Leon XIII potwierdził związek najświętszej Rodziny i przeznaczył jej uroczystość na trzecią niedzielę po św. Trzech Królach.

[21 Marca.] Święty Benedykt, zakonodawca.

Święty Benedykt narodził się w roku 480 w Nursyi we Włoszech. W Rzymie ćwiczył się w naukach. Ponieważ poznał zepsute obyczaje współuczniów, postanowił, licząc dopiero 14 lat życia, opuścić świat i udał się na miejsce puste pod Subiaco. Tu prowadził ostrą pokutę. Chociaż przed światem się ukrywał, mnóstwo ludzi do niego przychodziło, aby słyszeć słowa jego.

Niektórzy młodzieńcy i mężczyźni obrali sobie Subiaco jako pomieszkание i naśladowali Benedykta w ostrej pokucie. Dla nich założył w Subiaco i w okolicy 12 klasztorów i dał im stałą regułę. Później zbudował na górze Kasino we Włoszech najslawniejszy klasztor Benedyktynów, jeszcze dzisiaj istniejący. Czternaście lat żył jako opat w Kasynie i umarł 21 Marca roku Pańskiego 543.

Zakon Benedyktynów rozpowszechnił się po całym świecie i zgromadził sobie niepoliczzone zasługi względem sztuk i oświaty narodów.

[24 Marca.] Czternaście św. Pomocników.

Czternaście świętych Pomocników w utraconiu i ucisku od dawna zwykli chrześcijanie wzywać na pomoc. Imiona ich są następujące:

- 1) 3 Lutego, święty Błażej. Strona 3.
- 2) 31 Marca, św. Achacyusz, biskup w Antiochii, umarł roku 300.

- 3) 23 Kwietnia, święty Jerzy. Strona 9.
- 4) 2 Czerwca, św. Erazm, biskup i męczennik, żył i cierpiał za czasów cesarza Dioklecjana we Włoszech.
- 5) 15 Czerwca, święty Wit, roku 303 był jako chłopiec liczący dopiero 12 lat na torturze męczony.
- 6) 20 Lipca, święta Małgorzata. Strona 18.
- 7) 25 Lipca, święty Krzysztof, męczennik pod cesarzem Decyuszem około roku 250. Strzałami strzelano do niego a potem go ścięto.
- 8) 27 Lipca, święty Pantaleon, lekarz i męczennik, patron lekarzy, został ścięty roku 305 przez cesarza Deoklecjana.
- 9) 8 Sierpnia, św. Cyryak, diakon; na rozkaz cesarza Maksymiana roku 309 go biczowano, na torturze rozciągnięto, wrzucą smolą oblewano a na końcu ścięto męczennika.
- 10) 1 Września, święty Idzi Ateńczyk, pustelnik i opat w południowej Francyi, wysoko czczony w Polsce, umarł roku 721.
- 11) 20 Września. Św. Eustachiusz nazywał się także Placyd, był hetmanem cesarza Trajana i Hadryana; za wiarę chrześcijańską roku 118 został z swą żoną i synami wrzucony do rozpalonego pieca.
- 12) 9 Października, święty Dionizy, biskup Paryzki, poniósł śmierć męczeńską na górze Montmartre w Paryżu.
- 13) 25 Listopada, św. Katarzyna. Strona 35.
- 14) 4 Grudnia, święta Barbara. Strona 36.

[11 Kwietnia.] Święty Leon Wielki,
papież.

Święty Leon urodził się w Rzymie, roku 440 obrano go papieżem. Z wielką żarliwością walczył przeciw kacerzom owego wieku przez kazania i pisma pełne mądrości.

Gdy Attila, król Hunów pogańskich, wkroczył do Włoch i zamierzał oblegać Rzym, Leon papież szedł mu naprzeciw i wspaniałością urzędu swego papieskiego i słowami swemi nakłonił go, aby odszedł od Rzymu. W podobny sposób trzy lata później obronił Rzym, aby go nie obrócono w gruzy przez kacerskiego Geisericha, króla Wandalów.

Leon umarł 10 Listopada roku Pańskiego 461.

[23 Kwietnia.] **Święty Jerzy,**
męczennik i patron rycerzy.

Święty Jerzy był synem pewnego męczennika w Kapadocyi i wstąpiwszy do wojska, służył jako rycerz za czasów cesarza Dioklecjana. Licząc 20 lat, był już hetmanem i cieszył się szczególnem zaufaniem cesarza. Gdy cesarz zaczął prześladować chrześcian, Jerzy śmiało wyznał swoją wiarę w Chrystusa i upomniął cesarza, aby zaprzestał niesprawiedliwego okrucieństwa. Dla tego wtrącono go do więzienia, trąpiono w rozmaity sposób; został ścięty roku 303.

Św. Jerzego już w najdowniejszych czasach wysoko czczono. Rycerzy krzyżowcy nosili obraz jego na chorągwiach. Przedstawiają go jako rycerza na koniu, zabijającego smoka. Smok jest pogaństwo i diabeł, którego zwyciężył Jerzy przez wiarę chrześciańską.

[23 Kwietnia.] **Święty Wojciech,**
biskup i męczennik, apostoł Prus.

Wojciech, tak się nazywał Wojciech, był synem Sławnika, księcia bardzo potężnego i bogatego w Czechach, spokrewnionego z królem Henrykiem niemieckim. Narodził się około roku 955 na zamku Libickim pod Podiebradem. Nauki pobierał w szkole Magdeburskiej, przez pilność i dobre obyczaje zyskał miłość i szacunek arcybiskupa Magdeburskiego Adalberta. Na cześć jego

przyjął w sakramencie Bierzmowania imię Alberta.

Po ukończeniu nauk otrzymał w Pradze święcenia kapłańskie od biskupa Dietmara. Po śmierci tegoż biskupa stał się jego następcą, chociaż liczył dopiero 27 lat.*) W owym wieku Czesi prowadzili często życie rozpustne i niechrześcijańskie, oddali się starym pogańskim nałogom. Tedy usiłował Wojciech nawrócić współziomków, co mu się jednak nie udało. Dla tego opuścił Pragę, udał się do Rzymu i wstąpił do zakonu Benedyktynów, gdzie pięć lat przebywał.

Na rozkaz papieża wrócił do Pragi. Drogę swą do ojczyzny odbył przez Węgry, tu opowiadał pogańskim Węgrom Ewangelię i wielu nawrócił. Synów króla węgierskiego Geizy ochrzcił, po między nimi jego następcę, świętego Stefana. W Pradze od ludu został mile przyjęty, lecz wskutek rozruchów musiał dwa razy opuścić stolicę biskupią. Postanowił więc udać się do pogan, aby tychże nawracać do wiary chrześcijańskiej.

Za pozwoleniem papieża poszedł do pogańskich Prusaków, wszędzie na drodze w państwie polskiem opowiadając słowo Boże. Polacy już byli od paru lat chrześcianami, których utwierdzał we wierze. Lecz Prusacy nie przyjęli go; hufiec pogan napadł i włóczyniami zamordował go w piątek dnia 23-go Kwietnia roku 997.

Ciało św. Wojciecha wykupił Bolesław Chrobry, książę polski, i położył je w Gnieźnie. Roku 1000 pielgrzymował Otton, cesarz niemiecki, do grobu męczennika. Radzym, brat jego, został tedy mianowany arcybiskupem w Gnieźnie, Jan biskupem we Wrocławiu, Poppo biskupem w Krakowie.

---

*) Do biskupstwa Pragskiego należał tedy i Szląsk. Święty Wojciech podług ogólnego podania opowiadał słowo Boże w Radzionkowie, w Imielnicy, w Opolu i na innych miejscach na Szląsku.

[25 Kwietnia.] **Święty Marek,**

ewangelista.

Święty Marek pochodził z Cyreny w Afryce i był uczniem świętego Piotra apostoła i towarzyszył mu w podróżach apostoelskich.

Według opowiadania św. Piotra napisał Marek Ewangelię, którą też św. Piotr potwierdził. Ewangelię zaczyna głosem wołającego na puszczy, którym jest lew, a w zrozumieniu duchownem św. Jan Chrzciel. Dla tego widzieć można na obrazach św. Marka postać lwa, znajdującego się obok niego.*)

Święty Marek był biskupem w Aleksandryi; od ludu pogańskiego został po ulicach włączony i zamordowany dnia 25 Kwietnia roku 68.

W dzień świętego Marka odbywa się już od czasów św. Grzegorza Wielkiego papieża (590 — 604) processya z powodu powietrza morowego. Podczas processyi śpiewamy Litanię do Wszystkich Świętych, aby nas Pan Bóg zachował od powietrza morowego i wszelkiego złego, i aby błogosławił urodzajom polnym.

Takowe processye odprawiają się jeszcze w poniedziałek, wtorek i w środę przed Wniebowstąpieniem Pańskim. Święty Mamert, biskup Wienieński, (umarł roku 477) zaprowadził pierwszy takowe.

[4 Maja.] **Święty Floryan,**
męczennik.

Święty Floryan był naczelnikiem rzymskich

*) Czterech jest Ewangelistów Mateusz, Marek, Łukasz i Jan. Dzień świętego Mateusza jest 21 Września. Na obrazach towarzyszy mu postać człowieka, ponieważ zaczyna Ewangelię opowiadaniem o narodzeniu Jezusa w Betlechem. Mateusz był celnikiem, potem apostołem.

Dzień świętego Łukasza jest 18 Październik. Łukasz był lekarzem i malarzem, później towarzyszem św. Pawła. Znakem jego jest wół, ponieważ Ewangelię zaczyna opowiadaniem ofiary Zacharyasza kapłana; w starym zaś Testamencie ofiarowali kapłani żydewscy woły i inne zwierzęta Bogu.

Dzień świętego Jana jest 27 Grudzień. Strona 26.

żołnierzy i żył w Austryi dolnej. Gdy na rozkaz cesarza Dioklecyana chwymano chrześcian, świętego Floryana prowadzono jako chrześcianina przed trybunał rzymskiego starosty.

Bożkom pogańskim nie chciał ofiarować Floryan, dla tego bili go pogani różgami, kamień uwiesili u szyi jego i zatopili go we wodzie roku 230. Ponieważ go we wodzie zatopiono, bywa wzywany jako patron przeciw ogniu. Na obrazach widzimy Floryana w ubraniu żołnierskiem, zalewającego wodą płomienie ognia.

[4 Maja.]   Święta Monika.

Święta Monika, matka św. Augustyna, urodziła się roku 332 w Tagaście w Afryce. Chociaż była chrześciana, za namową rodziców swoich poszła za mąż za poganina Patrycyusza. Ten był skłonny do wielkiego gniewu, Monika zaś cichością i pokorą uśmierzyła gniew męża. Przez modlitwy swoje i pobożność nakłoniła go, że się dał ochrzcić; matkę męża swego także nawróciła do wiary Chrystusowej.

Monika wielce się smuciła, że jej syn Augustyn nie chciał przyjąć wiary chrześcijańskiej, lecz prowadził życie rozpustne. Nie przestała tedy, upominać syna i modlić się za niego. Gdy Augustyn pojechał do Włoch, poszła za nim, aby być przy nim i nie opuścić go. Tu dożyła upragnionej od wielu lat chwili, że się jej syn nawrócił i przyjął chrzest. Monika wracała do domu swego w Afryce, lecz w podróży zachorowała i w obecności syna umarła w Ostyi roku 387.

[7 Maja.]   Święty Stanisław,
biskup i męczennik.

Święty Stanisław urodził się w Szczepanowie w Galicyi z rodziców szlacheckich, którzy go poświęcili stanowi duchownemu. Po odbytych w Poznaniu i Paryżu naukach został w Krakowie kanonikiem a roku 1072 biskupem. Jako biskup

starał się o karność kościelną i dobre obyczaje wiernych, nie wahając się, nawet potężnego króla Bolesława II do życia pobożnego upominać. Idąc za przykładem Jana Chrzciciela wołał do króla bezbożnego: „Nie wolno ci grzeszyć!”

Król szukał pomsty i oskarżył biskupa, jakoby od pewnego Piotrowina wieś niesprawiedliwie sobie przywłaszczył. Biskup modlił się gorąco do Boga i trzeciego dnia wskrzesił zmarłego Piotrowina. Ten zaś położywszy świadectwo, że od biskupa za wieś otrzymał należytą zapłatę, wrócił do grobu swego.

Ponieważ król nie chciał się poprawić, wyłączył go Stanisław z Kościoła. Król pełen zemsty napadł na biskupa, na Skałce pod Krakowem Mszą świętą odprawiającego i własną ręką mieczem go zabił. To się stało 11 Kwietnia 1079. Bolesław utracił tron i tułał się we Węgrzech jako wygnaniec. Twierdzą niektórzy, że przed śmiercią szczerze pokutował.

[16 Maja.]   **Święty Jan Nepomucki,**
męczennik.

Święty Jan pochodził z miasteczka imieniem Nepomuk. Był on kapłanem wielce świętobliwym, którego kazania w Pradze wielkie rzeszy do Boga prowadziły. Waclaw, król czeski, który na początku sprawiedliwie panował, uczynił go głównym jałmużnikiem. Oprócz tego był Jan spowiednikiem królowej Joanny. Atoli król Waclaw później upadł i rozwiozłe prowadził życie, nie słuchając już na zbawienne nauki Jana.

Pewnego razu żądał od Jana, aby wyjawiał mu grzechy swej małżonki. Jan zaś odpowiedział, że spowiednik nie śmie wyjawiać grzechów, które poznał i usłyszał w Spowiedzi. Wtrącono Jana do więzienia, a gdy stanowczo zachował tajemnicę Spowiedzi, na torturze męczyli go kaci i żelazem rozpalonem trapiли. Lecz Jan nie wyjawiał spowiedzi królowej. Tedy król rozkazał w nocy z

mostu zrzucić go do rzeki Mołdawy. Ciało męczennika przyplłynęło do brzegu, pięć gwiazd jaśniało nad nim. W tumie Pragskim spoczywa. Język św. Jana jest czerwony i jak żywy, podczas gdy ciało jego w proch się obróciło.

Św. Jan jest patronem przeciw kłesce wody, dla tego też posagi jego stoją na mostach nad wodą. Jest też i spowiedników patronem. Śmierć jego nastąpiła 16 Maja roku 1383.

[5 Czerwca.]

Święty Bonifacy,
biskup i męczennik.

Święty Bonifacy narodził się około roku 680 w Anglii i nazywał się Winfried. Wstępując do zakonu Benedyktynów, przyjął imię Bonifacego, co znaczy dobroczyńca. Roku 715 opuścił zacisze klasztorne i przejechał przez morze do Fryzów, którym głosił Ewangelię bez skutku, bo wojna tam panowała. Udał się do papieża, który go posłał do pogańskich Niemiec.

Bonifacy podróżował z Rzymu do Niemiec przez Bawaryą i wszędzie utwierdzał we wierze chrześcijańskiej Bawarczyków. Potem opowiadał słowo Boże Turyngom i Fryzom. Drugi raz pielgrzymował do Rzymu, gdzie papież mile go przyjął i na biskupa wyświęcił. Powróciwszy do Niemiec głosił Ewangelię w Hassyi. Tu zabobonni poganie uważali wysoki dąb jako drzewo poświęcone bożkowi Donar. Bonifacy własnoręcznie siekierą obalił dąb; a gdy poganie widzieli, że dąb upada a Donar milczy, poznali, że ich bożkowie są niemymi i przyjęli wiarę chrześcijańską.

Aby ustalić wiarę Chrystusową, Bonifacy zakładał z upoważnienia papieskiego biskupstwa, na przykład w Würzburgu, Erfurzie i t. d. Roku 744 założył klasztor w Fuldzie, aby się stał szkołą, z której wychodzić mieli misyonarze Niemiec. Roku 732 wyniósł go papież na arcybiskupa Mogunckiego. Będąc już podeszłym w lecach, jeszcze raz udał

się do nowo nawróconych Fryzów, aby im udzielać sakramentu Bierzmowania. Niespodzianie napadli na niego poganie i zabili go wraz z 52 towarzyszami mieczem. Ciało jego spoczywa w Fuldzie.

Od roku 1849 istnieje w państwie niemieckiem „związek św. Bonifacego“ zbierający jałmużnę na utrzymywanie katolickich szkół i kościołów pomiędzy protestantami.

[13 Czerwca.] **Św. Antoni z Padwy,**
wyznawca.

Święty Antoni w Lisabonie przyszedł na świat roku 1195 i otrzymał na chrzcie imię Ferdynanda. Roku 1221 wstąpił do zakonu Franciszkańskiego, w owy czas przez św. Franciszka nowo założonego, przyjmując imię Antoniego. Wyruszył do Afryki, aby niewiernym opowiadać Jezusa Chrystusa. Lecz na morzu burza powstała i przeniósła okręt do Włoch. W murach klasztornych przez niejaki czas pokutne prowadził życie Antoni; na rozkaz przełożonych opuścił je i w Włoszech, w Francyi i Hiszpanii z ognistym zapalem narody nawracał na drogę przykazań Bożych. Jego wymowa nadzwyczajna i serce przenikająca uczyniła go sławnym kaznodzieją. Nawet ryby i nierozumne zwierzęta go słuchały. Pewnego razu objawił mu się Jezus, jako dzieciątko spoczywając na jego rękach.

Święty Antoni, wielki mówca i cudotwórca, umarł roku 1231 w Padwie. Trzydzieści lat później znaleziono jego język nienaruszony w grobie.

[21 Czerwca.] **Święty Alojzy,**
wyznawca i patron młodzieży.

Święty Alojzy Gonzaga był synem margrabi z Kastiglionu we Włoszech; narodził się roku 1568. Jako syn najstarszy miał być następcą swego ojca, lecz Alojzy od dziecięcych lat swoich ukochał modlitwę, ostrą pokutę, stronił od uciech światowych i ukrywał się w kościele przed obra-

zem najśw. Panny Maryi lub najśw. Sakramentem. W dziewiątym roku ślubował Bogu dożywotną czystość i postanowił zrzec się księstwa po ojcu.

Wypełniając sumiennie wolę ojca, służył na dworze królewskim w Madrycie. Po wielkich móżołach i prośbach otrzymał od ojca pozwolenie wstąpienia do zakonu Jezuitów; w Rzymie został przyjęty do zakonu. Zakonnikom stał się wzorem pobożności, pilności i wszystkich cnót. W Rzymie wybuchło powietrze morowe i wiele umierało. Ałojzy pilnie pielęgnował chorych, lecz sam zachorował i już nie powstał z łóża boleści. Umarł 21 Czerwca roku 1591 w młodzianym wieku.

Św. Ałojzy jest patronem młodzieży uczącej się, dla swej czystości serca i pilności w naukach.

[5 Lipca.]   **Święci Cyryl i Metody,**
bracia i wyznawcy.

Święci bracia Cyryl i Metody pochodzili z Tessaloniki i otrzymali wykształcenie w Konstantynopolu; Cyryl nazywał się Konstantynem, wstąpiwszy do zakonu świętego Bazylego, przyjął nowe imię Cyryla. Metody został świeckim kapłanem.

Najprzód nawrócił Cyryl pogańskich Chazarów nad Czarnem Morzem, potem udał się z bratem Methodym do Bułgarów. Królowi bułgarskiemu wymalował obraz sądu ostatecznego i przedstawił tenże sąd królowi i panom bułgarskim. Wzruszony przez obraz, król i szlachta bułgarska dała się ochrzcić. Dla Bułgarów wynalazł Cyryl sposób pisanja, lub alfabet, tak nazywaną Cyrylicę.

Od Bułgarów udał się Cyryl z Methodym do księcia morawskiego Raścisława. Książę i cały naród morawski przyjęli chrzest roku 866. Następnie obaj święci bracia udali się do Rzymu, gdzie papież Mikołaj I wyświęcił ich na biskupów. W Rzymie umarł Cyryl dnia 14 Lutego 868, Metody zaś powrócił do Morawii, gdzie sprawował urząd arcybiskupa.

W poblizkich Czechach panował książę Borzywój. Borzywój i małżonka jego Ludmiła przyjęli wiarę chrześcijańską, Ludmiła stała się nawet świętą męczenniczką, gdyż niektórzy zawzięci poganie zamordowali ją dla wiary Chrystusowej.

Z kraju morawskiego i czeskiego święty Metody udał się jako apostoł do sąsiednich narodów pogańskich. Niewiadomo jednak, jeżeli też dotarł do Górnego Szląska. Prawdopodobnie do Szląska przybyła wiara chrześcijańska z Morawii i z Czech już w roku 866.

Święty Metody umarł roku 885 i spoczywa w Morawii na Welehradzie. Cyryl i Metody zasługują na pochwałę jako apostołów słowiańskich.

[19 Lipca.] Święty Wincenty a Paulo,
wyznawca.

Francya południowa jest ojczyzną świętego Wincentego. Rodzice jego byli bogabojni i bardzo ubodzy. Stawszy się Kapłanem, wpadł w ręce rozbojników morskich, którzy go zaprzędali jako niewolnika do miasta Tunis. Tu nawrócił pana swego, który był odszczepieńcą wiary katolickiej, i powrócił z nim do Francyi. W ojczyźnie sprawował urząd proboszcza i parafię bardzo zaniedbaną przywrócił do życia prawdziwie pobożnego. Potem objął stanowisko nauczyciela w domu hrabiego Goudy. Ponieważ hrabia był naczelnikiem wszystkich więzień i galerów francuskich, miał Wincenty sposobność widzenia nędzy nieszczęśliwych złoczyńców. Sam wziął na siebie kajdany niewolnika na galerze, aby uzyskać pewnemu ojcu dziełek wolność.

Dla ułagodzenia losu niewolników na galerach, założył związek. Oprócz tego założył zgromadzenie Łazarzystów lub księży misyonarzy oraz zgromadzenie Sióstr Miłosiernych, potem związki dla nauki dzieci opuszczonych i dla rzemieślników ubogich i leciwych. Na końcu utworzył domy dla sierót i

dla dzieci od rodziców porzuconych na ulicę. Tak całe życie jego zeszło na uczynkach miłosiernych względem bliźniego. Umarł 27 Sierpnia roku 1660.

Imię świętego Wincentego żyje w Niemczech w „związках św. Wincentego“, mających na celu wspomaganie nędznych i biednych.

[20 Lipca.]

Święta Małgorzata,
panna i męczenniczka.

Święta Małgorzata była córką pogańskiego kapłana w Antyochii. Mamkę miała chrześcijańską, przez którą potajemnie otrzymała chrzest. Gdy ojciec się tego dowiedział, wypchnął ją z domu. Małgorzata poszła z swą mamką do wsi i tam bawiła pewien czas.

Pogański starosta ujrzał ją i dla jej urody pożądał za żonę. Lecz Małgorzata już zaślubiła się Chrystusowi Panu i nie chciała wstąpić w stan małżeński z poganinem. Starosta bardzo się rozgniewał, wtrącił ją do więzienia, dał rozszarpać żelaznymi hakami i bić ją różgami. Rany Małgorzaty niespodzianie się zgoiły. Zamiast poznać potęgę Boga chrześcijańskiego, od którego została uleczoną, zaślepiony starosta dał położyć Małgorzatę na rozpalone żelaza i topić ją w lodowatej wodzie; a gdy takowe męczarnie jej życiu nie zaszkodziły, rozkazał ściąć jej głowę. Stało się to roku 305.

[20 Lipca.]

Błogosławiony Czesław,
wyznawca.

Błogosławiony Czesław był synem hrabiego Eustachiusza Odrowąża i urodził się roku 1184 we wsi Wielkim Kamieniu pod Strzelcami na Górnym Szląsku. Jego bratem jest święty Jacek. Obydwa po ukończeniu nauk zostali kanonikami w Krakowie. Stryjowi swemu, biskupowi krakowskiemu Iwonowi, towarzyszyli w podróży do Rzymu, gdzie poznali świętego Dominika, założyciela zakonu

dominikańskiego lub kaznodziejskiego. Sami wstąpili do tegoż zakonu. Na podróży z Rzymu do ojczyzny założyli klasztor w Fryzaku i opowiadali jako gorliwi kaznodzieje słowo Boże w Austrii, w Morawii, na Szląsku i w Polsce. W Krakowie założyli klasztor, Czesław zaś wyruszył do Pragi, gdzie także klasztor fundował, a potem do Wrocławia.

W Wrocławiu zapoznał się Czesław z świętą Jadwigą. Obok kościoła świętego Wojciecha zbudował klasztor dominikański. Z Wrocławia czynił dalekie podróże misyjne, nauczał wiernych, wspomagał biednych. Roku 1241 spustoszyli Tatarzy Szląsk i obleżyli Wrocław. Mieszkańcy miasta uciekali na wysepkę, gdzie stał kościół katedralny, i gdzie Czesław do wytrwałości ich upominał. Stał on na twierdzy i błagał Boga o pomoc. Tedy widziano jakoby kulę ognistą nad jego głową oświecającą całe miasto. Tatarzy przelękli się i uciekli. Czesław umarł 15 Lipca 1242 we Wrocławiu i spoczywa w świetnym alabastrze w kaplicy kościoła dominikańskiego.

[26 Lipca.]

Święta Anna.

Święta Anna, matka Bogarodzicy Maryi, przyszła na ten świat w Betlehem i zaślubiła się z Joachimem. Obydwa pochodzili z pokolenia Dawidowego. Joachim i Anna byli bardzo bogabojni i dawali trzecią część dochodów swoich na kościół w Jeruzalem, resztę zostawili dla ubogich i dla siebie. Już żyli 20 lat w małżeństwie, nie mając potomstwa. Z tego bardzo się smucili, ponieważ bezdzietność uchodziła za hańbę u ludu izraelskiego. Po długich modlitwach powiła Anna dziewczynkę, łaski Boga pełną, to jest najświętszą Pannę Maryę, którą Bogu i służbie jego w kościele poświęcili.

Rodzice strzegli Maryę jak żrenicę w oku. Według obietnicy, którą uczynili Panu, trzechletnią córeczkę przyprowadzili do Jeruzalem i poświęcili

ją służbie Bożej. Tu pozostała Marya, aż została zaślubioną Józefowi. Na pamiątkę tego, że najsw. Panna Marya ofiarowaną była w kościele, obchodzimy dnia 21 Listopada święto „ofiarowania Panny Maryi.“ *)

[27 Lipca.]

Święty Henryk,
wyznawca i cesarz.

Święty Henryk, syn księcia Henryka bawarskiego, narodził się roku 973 i był wychowanym przez świętego W ol f g a n g a, biskupa Ratisbony, w karności i pobożności. Po śmierci cesarza Ottona III obrano go cesarzem niemieckim. Henryk musiał walczyć z książętami, którzy powstałi przeciw niemu i nieład prowadzili w kraju. Roku 1013 w Rzymie został uroczystie ukoronowanym jako cesarz.

Przez cały czas panowania swego Henryk starał się o sprawiedliwość, o dobrobyt państwa, o podwyższenie Kościoła. Biskupstwo Merseburgskie, które zniesiono, na nowo ustanowił; biskupstwo Bamberskie także powstało przez niego. Wysoko cenił sługi Kościoła i tylko uczonych, bogabojnych mężów powołał na biskupów i opatów. Trzy razy przybył do Włoch, i bronił praw Ojca świętego. Z małżonką swoją, świętą Kunegundą, żył w pannyństwie; siostrę Gizelę wydał za mąż za Stefana, króla węgierskiego, który także w poczet Świętych jest policzony.

Obmyślając środki, przez które mógłby światu pokój ogólny ustalić, umarł święty Henryk dnia 13 Lipca roku 1024 i spoczywa w Bambergu.

[31 Lipca.]

Św. Ignacy Lojola,
wyznawca i zakonodawca.

Święty I g n a c y urodził się roku 1491 na zam-

---

*) W diecezyi Wrocławskiej obchodzi się to święto uroczystie w środę przed ostatnią niedzielą po Świątkach.

ku Lojola w Hiszpanii. Stawszy się rycerzem, walczył w obronie fortecy Pampelony, gdzie został ciężko zraniony. Zaprowadzono go na zamek rodzinny i tu mając dużo czasu, ażby rany się zgoiły, niby przypadkiem oddał się czytaniu żywotów Świętych i Pana Jezusa. Książka, którą czytał, wzbudziła w nim takie podziwienie cnót i czynów Świętych, że postanowił ich naśladować.

Będąc uzdrowionym, ukrył się w jamie pod miastem Manresa i prowadził surową pokutę. Potem podróżował do Rzymu i do Jerozolimy i zaczął w trzydziestym trzecim roku życia swego badać nauki, których dokonał w Paryżu. Tu się złączył z sześciu innymi towarzyszami, pomiędzy którymi znajdował się święty Franciszek Ksawery, i założył sławne towarzystwo Jezusowe, roku 1528. Ignacego obrali za pierwszego generała towarzystwa. Ozdobiony cnotami i zasługami zasnął w Panu dnia 31 Lipca 1556.

Z towarzystwa Jezusowego wyszła wielka liczba Świętych, na przykład święty Franciszek Ksawery, święty Stanisław Kostka i t. d.

[4 Sierpnia.]   **Święty Dominik,**
wyznawca i zakonodawca.

Święty Dominik urodził się roku 1170 w pewnej wsi hiszpańskiej z rodziców szlacheckich Guzmanów. We Walencji ćwiczył się w naukach i zaczął w trzydziestym roku kazać ludowi. Z wielkiem powodzeniem kazał i nawrócił dużo kacerskich Albigenów w południowej Francyi. Albigeni byli podobni do nowoczesnych socyalnych demokratów, gardzili zwierzchnością duchowną i świecką, żądali podział majątku na równe części.

Nawrócenie Albigenów zawdzięczał też świętemu Różańcu. Najświętsza Marya Panna, jak twierdzi podanie, nauczyła Dominika odprawiać

Różaniec. *) W Tuluzie założył św. Dominik roku 1216 zakon kaznodziejów; jest on bardzo podobny do zakonu franciszkańskiego, bo żąda zupełne ubóstwo. Święty Dominik umarł roku 1221 w Bononii we Włoszech.

Zakon dominikański równie jak franciszkański rozszerzył się po całym świecie, bo już w roku 1271 liczono 417 Klasztorów. Należał do niego największy uczony wieków średnich, a może nawet wszystkich czasów, święty Tomasz z Akwinu. Kilka lat żył święty Dominik i święty Tomasz w Kolonii.

[10 Sierpnia.] **Święty Wawrzyniec,**
Arcydyakon i męczennik.

Święty Wawrzyniec już wcześniej odznaczał się cnotami. Dla tego zamianował go papież Sykstus głównym dyakonem, oddał mu pieczę o dobra kościelne i o ubogich w Rzymie. Cesarz Waleryan prześladował tedy chrześcian i skazał papieża Syktusa na śmierć. Dnia 6 Sierpnia roku 258 prowadzono go na miejsce stracenia. Odezwał się do niego Wawrzyniec: „Gdzie i dla czego idziesz ojcie mój bez syna twego? Nigdy nie sprawowałeś ofiary Mszy świętej bez mojej usługi!” Papież odpowiedział: „Ja cię nie opuszczam, nie płacz, po trzech dniach pójdziesz za mną.“

Starosta rzymski rozkazał Wawrzyńcowi, wydać mu wszystkie dobra kościelne. Wawrzyniec prosił o kilka dni poczekanie i rozdał wszystkie skarby pomiędzy ubogich. Starosta przyszedł, mniemając, że otrzyma wielkie bogactwa. Lecz Wawrzyniec stawiał przed nim mnóstwo ubogich, nędznych, wdów i sierót, mówiąc: „Oto są skarby nasze!” Rozgniewany starosta rozkazał Wawrzyńca położyć

---

*) Uroczystość Różańca św. odprawia się w pierwszą niedzielę Października. Papież Leon XIII rozporządził codzienne odprawianie Różańca w Październiku.

na rozpaloną kratę i upiec go. Gdy już był upieczony na jednej stronie, wołał męczennik: „Przewróćcie mnie na drugą stronę!” Skonał w płomieniach dnia 10 Sierpnia roku 258.

[15 Sierpnia.]   **Wniebowzięcie
najsświętszej Maryi Panny.**

W przeciągu roku kościelnego obchodzimy rozliczne święta najsświętszej Maryi Panny. Dnia 2 Lutego jest Oczyszczenie Maryi Panny, gdy nowonarodzonego Pana Jezusa w kościele ofiarowała i według zakonu Mojżeszowego oczyszczoną została.

Dnia 25 Marca obchodzimy Zwiastowanie Maryi Panny, gdy Archaniół jej zwiastował, że się stanie Matką Zbawiciela świata.

Dnia 2 Lipca jest Odwiedzenie Maryi Panny. Marya odwiedziła swą krewną Elżbietę i została od niej pozdrowiona jako błogosławiona między niewiastami i jako Matka Zbawiciela.

Dnia 16 Lipca jest święto Szkaplerza. Marya obdarowała szkaplerzem świętego Szymona Stoka.

Dnia 15 Sierpnia obchodzi się uroczystość Wniebowzięcia Maryi. W Prusiech zaś w niedzielę następującą po 15. Sierpniu. Marya Panna jest z ciałem i duszą wziętą do nieba. Kapłan święci ziele i kwiaty.

Dnia 8 Września jest Narodzenie Maryi Panny. W pierwszą niedzielę Października jest uroczystość św. Różańca, który dała Marya Panna świętemu Dominikowi.

Dnia 21 Listopada jest Ofiarowanie Maryi Panny.

Dnia 8 Grudnia Niepokalane Poczęcie N. Maryi Panny. Marya od poczęcia swego jest uwolniona od grzechu pierwotnego i łaski Bożej pełna. Przez te uroczystości wypełnia się proroctwo Matki Bożej: „Oto odtąd błogosławić mnie będą wszystkie narody.”

[16 Sierpnia.]   **Święty Jacek,**
wyznawca.

Święty J a c e k był starszym bratem błogosławionego Czesława i urodził się w roku 1183 na zamku w Wielkim Kamieniu pod Strzelcami na Szląsku. W Rzymie przyjął habit zakonu dominikańskiego i przybywszy zaś do ojczyzny, żarliwie głosił słowo Boże nie tylko w Polsce, lecz także udał się na północ do Prusaków i innych narodów. Pod Wyszogradem przeszedł przez rzekę Wisłę przepelnioną wodą, włożywszy na nią swój płaszcz. W tym samym roku opowiadał słowo Boże na Litwie i w Rosyi, osobliwie w mieście Kijowie. Cztery lata odpoczywał w Krakowie w klasztorze dominikańskim, potem zaś się udał w podróż misyjną do Rosyi, do Prus i na Szląsk.

Gdy się bawił w Kijowie, Tatarzy napadli miasto. Jacek odprawivszy Mszę świętą, wziął do jednej ręki puszkę z najświętszym Sakramentem, do drugiej figurę alabastrową najświętszej Panny Maryi i przeszedł nienaruszony przez hufce pogańskie.

Po tak mozolnych podróżach misyjnych powrócił do Krakowa, gdzie 15 Sierpnia 1257 ducha swego Bogu oddał. Ciało jego spoczywa w Krakowie w ślicznej kaplicy w kościele OO. Dominikanów.

[16 Sierpnia.]   **Święty Roch,**

wyznawca i patron przeciw zaraźliwej chorobie.

Święty R o c h był synem zamożnych i dostojnych rodziców w Montpellier w Francyi. Po śmierci ojca oddał dziedzictwo krewnemu swemu i ubogim i pielgrzymował do Rzymu. W podróży przyszedł do pewnego miasta, gdzie panowała zaraźliwa choroba. Roch uzdrowił chorych przez znak krzyża świętego. Przybywszy do Rzymu, trzy lata pielęgnował chorych. W Piacenzie także opatrywał chorych powietrzem ruszonych, lecz gdy sam się rozchorował, wypędzili go niewdzięczni Piacencza-

nie. Roch żył na pustyni w opuszczonej chacie. Każdodziennie przyniósł mu pies chleba. Pan psa poszedł na pustynię i tam znalazł Rocha, którego przyjął do domu swego.

Na koniec życia powrócił Roch do ojczystego miasta i tam go nikt nie poznał. Niewinnie wtrącono go do więzienia, gdzie dokończył swe życie roku 1327. Dopiero po śmierci poznali go i uczcili jako patrona przeciw zaraźliwej chorobie.

[18 Sierpnia.]   Święta Helena.

Święta Helena była matką cesarza Konstantyna Wielkiego, pierwszego cesarza chrześcijańskiego w Rzymie. Życie swoje przepędziła cnotliwie, rozszerzając wiarę chrześcijańską. Będąc już podeszłą w latach, pielgrzymowała do Jeruzalem i znalazła niedaleko od Bożego Grobu trzy krzyże. Aby poznać, na którym krzyżu Jezus Chrystus umarł, położono je na chorą osobę. Dopiero gdy trzeci krzyż włożono na chorującą, natychmiast ozdrowiała i poznano, iż trzeci krzyż jest Chrystusowy.

Święta Helena wybudowała śliczny kościół, gdzie święty krzyż przechowała. Część zaś krzyża posłała synowi do Rzymu. Dzień znalezienia św. krzyża przez Helenę cesarzową obchodzi się 3 Maja. Helena umarła roku 328.

Około trzysta lat później Persowie zdobyli Jerozolimę, spalili kościół św. Heleny i wzięli z sobą krzyż. Lecz Herakliusz, cesarz grecki, pobił Persów i sprowadził w tryumfalnym pochodzie święte drzewo do Jerozolimy. Pamiątka podwyższenia św. krzyża obchodzi się 14 Września.

[24 Sierpnia.]   Święty Bartłomiej,
apostół i męczennik.

Zbawiciel nasz Jezus Chrystus obrał sobie dwanaście apostołów, pomiędzy nimi Bartłomieja. Był on owym Natanaelem, którego apostoł Filip

przyprowadził do Jezusa i którego pochwalił Jezus, iż fałszu w nim nie ma. Bartłomiej opowiadał Ewangelię w Arabii, Persyi i w Armenii. Starosta lub król pogański nie przyjął słowa Bożego i rozkazał apostoła rzywcem odrzeć i ukrzyżować. Zwłoki Bartłomieja spoczywają w Rzymie.)*

*) Imiona i święta apostołów są następujące:

1) Dnia 24 Lutego świętego M a c i e j a. Macieja obrali apostołowie na miejsce Judasza Iszkarioty. Około roku 60 został dla wiary Chrystusowej ukamienowany i ścięty.

2) i 3) Dnia 1 Maja świętych Filipa i J a k ó b a. Filipa jako starca 80-letniego biczowano i ukrzyżowano. Jakób mniejszy, pokrewny Pana Jezusa, był pierwszym biskupem w Jeruzalem. Żydowscy kapłani zrzucili go z świątyni i ukamienowali.

4) Dnia 29 Czerwca świętych Piotra i Pawła. Szymon Piotr, brat Jędrzeja, jest pierwszym pomiędzy apostołami, opoką i głową Kościoła. Dziewięć lat przebywał biskupem w Jeruzalem i Antyochii, 25 lat był biskupem rzymskim. Umarł w Rzymie na krzyżu 29 Czerwca roku 67. Następcy jego są biskupi rzymscy czyli papieże. — Tego samego dnia został ścięty w Rzymie święty P a w e ł, nim się nawrócił Szawłem nazywany, wielki apostoł narodów.

5) Dnia 25 Lipca św. J a k ó b a starszego, brata Jana, którego ścięto roku 44 w Jeruzalem.

6) 24 Sierpnia św. B a r t ł o m i e j a.

7) 21 Września św. M a t e u s z a. Mateusz z celnika na apostoła był powołany. Napisał Ewangelię w hebrajskim języku. Zamordowano go przy ołtarzu w Etyopii.

8 i 9) 28 Października św. S z y m o n a i J u d y. Szymona w Perzyi piłą przerznięto a Judę Tadeusza tamże ścięto.

10) 30 Listopada św. J ę d r z e j a. Jędrzej, brat św. Piotra, około roku 62 ukrzyżowany został w Grecyi.

11) 21 Grudnia św. T o m a s z a, którego w Indjach zabito strzałami.

12) 27 Grudnia św. J a n a. Dla panieńskiej czystości Jan zyskał szczególną miłość mistrza swego; przy ostatniej wieczerzy spoczywał na piersiach jego i stał pod krzyżem. On sam umarł naturalną śmiercią w latach bardzo podeszłych. Zostawił nam Ewangelię, w której jako orzeł się w górę ku niebu unosi i zaraz na początku jej świadczy o Bóstwie Jezusa: „Na początku było Słowo a Słowo było u Boga a Bogiem było Słowo.“ Dla tego znakiem Jana jest orzeł. Ku końcu życia, gdy już nie mógł chodzić do kościoła, dał się nosić do niego i uczniów swoich upominał: „Synaczkowie, miłujcie się.“

[25 Sierpnia.]

Święty Ludwik,
wyznawca i król.

Święty **L u d w i k** urodził się na tronie królewskim roku 1215 we Francyi. Dopiero dwanaście lat licząc, wstąpił na tron ojca swego i panował około 50 lat. Matka jego **B l a n k a** wychowała go w bojaźni Pańskiej. Ludowi owemu był przykładnym w każdej cnocie chrześcijańskiej; niesprawiedliwości i pychy, klątwy i gniewu nie znał wcale. Kłamstwo bardzo nienawidził.

Ludwik wybudował liczne kościoły i szpitale, żywił codziennie ubogich, wspomagał hojnie nieszczęśliwych. Roku 1248 podjął wyprawę krzyżacką, aby zdobyć Ziemię świętą z rąk Mohametan; lecz wpadł w niewolę i tylko przez wysoką sumę pieniędzy otrzymał wolność. Jeszcze drugi raz wyruszył z wojskiem roku 1270 do zdobycia Ziemi świętej. Choroba zaraźliwa wybuchła w obozie i sam jej uległ. Wśród takich klęsk pobożny król znalazł pociechę w rozmyślaniu męki Pańskiej. Umarł w Tunysie w Afryce dnia 25 Sierpnia 1270.

[28 Sierpnia.]

Święty Augustyn,

biskup i nauczyciel Kościoła.

A u r e l i u s z A u g u s t y n urodził się roku 354 w Tagaście w Afryce. Ojciec jego **P a t r y c y u s z** był poganinem, matka święta **M o n i k a** (zobacz stronę 12). Od swojej matki otrzymał chrześcijańskie i sumienne wychowanie, lecz chrztu nie otrzymał. Według woli ojca swego przyłożył się z gorliwością do nauk i stał się nauczycielem wymowy. Mimo tego wpadł w życie rozpustne, nad czem matka jego bardzo ubolewała. Nie przestała modlić się za niego, aż ją Pan Bóg wysłuchał. Augustyn bawił w Medyolanie i przychodził z ciekawości do Kościoła, aby słuchać sławnego kaznodzieję świętego Ambrożego. Czytał też Pismo św. i wzruszony postanowił przyjąć chrzest. Święty

Ambroży ochrzcił go i odtąd poświęcił swe nauki i całe życie służbie Kościoła. Liczył 33 lat, gdy się nawrócił. Potem opuścił Włochy i powrócił do swej ojczyzny, gdzie w mieście Hippo objął urząd biskupa.

Augustyn umarł roku 430. Jest on jeden z największych doktorów lub nauczycieli Kościoła, który nieprzestannie bronił wiary świętej i pogromił licznych kacerzy.

[7 Września.] **Błogosławiona Bronisława,**
panna.

Błogosławiona Bronisława była pokrewną świętego Jacka i błogosławionego Czesława. Urodziła się także w Wielkim Kamieniu na Górnym Szląsku. W szesnastym roku życia wstąpiła w Krakowie do zakonu, gdzie się poświęciła rozmyślaniu nabożnemu i modlitwie. Regułę zakonu Premonstratensek ściśle zachowała i za najmniejsze przekroczenia surowo się karała. Sypiała na ziemi, kamień jej służył za wezgłówek. Czterdzieści lat już służyła Bogu w klasztorze. Odprawiając w uroczystość Wniebowzięcia najświętszej Panny Maryi różaniec, widziała nadzwyczajną światłość nad kościołem dominikańskim i poznała świętego Jacka, który właśnie w tej chwili umarł i którego duszę najświętsza Panna z aniołami odprowadzała do nieba. Dwa lata później umarła Bronisława roku 1259 i spoczywa w Krakowie.

[28 Września.] **Święty Wacław,**
książę i męczennik.

Ojciec świętego Wacława był chrześcijański książę czeski Wratysław, matka Drahomira atoli była poganką. Rodzice ojca jego są Borziwoj, który jako pierwszy książę przyjął w Czechach wiarę chrześcijańską, i małżonka jego św. Ludmiła. Wacław został wychowany we wierze Chrystusowej

przez Ludmiłę, brat jego Bolesław przeciwnie w pogaństwie przez własną matkę Drahomirę.

Po śmierci męża swego, Drahomira prześladowała chrześcian i zburzyła ich kościoły. Pocięchą chrześcian był święty Wacław, który ich bronił ile mógł. Wielkiem uszanowaniem i miłością pałał ku najświętszemu Sakramentowi Ołtarza i tylko boso wstępował do kościoła. Chorych odwiedzał w nędznych chatach, wspomagał opuszczonych i wdowy, szerzył wiarę katolicką.

Drahomira była bardzo złośliwa kobieta. Najprzód zatraciła świętą Ludmiłę a potem czyhała na życie własnego syna Wacława. Gdy Bolesławowi syn się urodził, zaproszono brata Wacława na ucztę. Nie domyślając się niczego, poszedł do brata i zamierzał odwiedzić kościół. W tym momencie brat go napada i przy drzwiach kościelnych morduje dnia 28 Września roku 936.

Po śmierci brata męczennika nawrócił się jego morderca książę Bolesław, pokutował jak niegdyś król Dawid i w prześlicznej kaplicy kościoła świętego Wita pogrzebał zwłoki Wacława w Pradze.

[4 Października.] **Św. Franciszek z Asyżu,**
wyznawca i zakonodawca.

Święty Franciszek urodził się roku 1182 w Asyżu miasteczku Umbryi we Włoszech. Ojciec jego był kupcem bogatym i przeznaczył syna także na kupca. Widząc syna rozdawać hojne jałmużny, wypchnął go z domu. Franciszek zchronił się w małym kościółku pod Asyżem Porcyunkuli, to jest częsteczkę nazwanym. Tu prowadził życie w ciągłej modlitwie i ostrej pokucie połączonej ze ścisłym ubóstwem. W krótkce przyłączyli się do niego niektórzy towarzysze, z któremi założył zakon braci mniejszych. Papież Innocenty IV potwierdził regułę roku 1209. Zakonnicy ślubowali dozgonne ubóstwo i tak prędko się rozszerzyli, że po dziesięciu latach już liczone 5000 braci.

Święty Franciszek wysłał do wszystkich krajów zakonników swoich, aby głosili Ewangelię. On sam udał się do Egiptu i nakłonił okrutnego Sultana do litościwego obchodzenia się z chrześcianami. Franciszek był wzorem pokory, ubóstwa, posłuszeństwa. Z pokory też został dyakonem i nie chciał być kapłanem. Czczył osobliwie dzieciątko Jezus i w czasie Bożego Narodzenia postawił tak nazywaną stajenkę Betleemską, którą jeszcze dzisiaj stawiają Franciszkanie corocznie na Boże Narodzenie. W zachwyceniu otrzymał Franciszek pięć ran Zbawiciela swego. Umarł w kościółku Porcyunkuli dnia 4 Października roku 1226.

Uczennicą św. Franciszka jest święta Klara. Będąc córką bogatych rodziców, w ośmienastym roku życia została przyjętą do zakonu przez samego św. Franciszka. Klara założyła zakon Klarysek, którym nadał św. Franciszek regułę.*) Oprócz tego ustanowił regułę Trzeciego Zakonu dla tych, którzy do klasztoru nie mogą wstąpić, lecz pragną pokaźne życie prowadzić. Papież Leon XIII złagodził regułę Trzeciego Zakonu.

[15 Października.] Święta Jadwiga,

wdowa i księżniczka Szlązka.

Święta Jadwiga była córką hrabiego Bertolda z Meranu, księcia Dalmacyi i Kroacyi. Urodziła się roku 1174 na zamku w Andechs. Dopiero liczyła 12 lat, gdy według zwyczaju owych czasów jej rodzice zaślubili ją szlązkiemu księciu Henrykowi I, któremu powiła czterech synów i trzy córki. Jako matka i małżonka służy św. Jadwiga małżonkom za wzór przez bogobożne swe życie i cnoty. Dochody swoje rozdała ubogim, chorych nawiedzała w nędznych chatkach i wystawiła im szpitale. Na cześć apostołów żywiła codziennie dwanaście

---

*) Dzień świętej Klary jest 12 Września.

ubogich i usługiwała im do stołu. Roku 1220 panowały wielkie deszcze i nastał okropny głód. Tedy Jadwiga otworzyła śpichlerze i ratowała poddanych od śmierci. Dziewczęta osierociałe przyjęła do siebie i je wychowała. Często też złagodziła surowość męża nad złoczyńcami.

Książę Henryk I umarł roku 1238 i nastąpił na tron szląski syn jego i Jadwigi, Henryk II. Trzy lata później Tatarzy napadli na Szląsk. Waleczny Henryk II uległ na placu bitwy i przez śmierć swoją ratował kraj od dalszego spustoszenia przez pogan. Święta Jadwiga ukryła się w klasztorze Trzebnickim, gdzie opłakiwała śmierć męża i syna. Klasztor Trzebnicki jest jej dziełem. Tu dokończyła w pośród pokuty i uczynków miłosierdzia życie swoje i umarła 15 Października roku 1243.

[16 Października.] Święta Teresa,
panna.

Święta Teresa przyszła na świat w Awile w Hiszpanii roku 1515. W dziecinnym wieku czytała żywoty Świętych i postanowiła ich naśladować. Później lgnęła nieco do próżności światowych, lecz poznawszy niebezpieczeństwo, całkowicie Bogu się poświęciła. W dwudziestym roku wstąpiła do zakonu Karmelitanek, dla tego tak nazywanego, że został założonym na górze Karmel w ziemi świętej. Zakon był upadł, św. Teresa przyprowadziła go do pierwotnej doskonałości. Chociaż była trapioną przez długoletnie choroby, nigdy nie utraciła cierpliwości i ufności w Boga. W zachwyceniu anioł przebił jej serce strzałą miłości Bożej. Teresa odznaczała się niezwykłą nauką i pozostawiła pisma pełne nauki i słodyczy. Umarła roku 1582. *)

*) Właśnie w tym roku poprawił papież Gregorz XIII kalendarz i rozkazał, aby po 4 Październiku zaraz liczono 15 Październik. Kalendarz Grzegorza XIII jeszcze dzisiaj istnieje.

[4 Listopada.] **Św. Karól Borromeusz,**
biskup i wyznawca.

Rodzice świętego K a r o l a mieszkali w górnych Włoszech nad sławnym jeziorem Lago Maggiore i byli hrabiami. Dwanastoletni Karol został przeznaczony do stanu duchownego i już wtedy otrzymał bogate opactwo. Lecz tylko tyle zatrzymał, ile potrzebował do nauki, inne dochody rozdał ubogim. Przez wysoki stan swój, oświatę i nauki mógł się spodziewać wysokich godności świeckich, lecz je zaniechał i trwał w powołaniu do służby Boga. Został kardynałem i arcybiskupem Medyolańskim. Pomimo to prowadził życie ubogie, pokutne i pełne zaparcia się siebie, służył bliźniemu w dzień i noc. Uczestniczył w soborze Trydenskim i w życie w prowadził zbawienne ustawy soboru. Roku 1570 zapanował głód, Karol wtedy wspomagał głodnych. Sześć lat później w Medyolanie wybuchła zaraźliwa choroba. Nieustraszony biskup odwiedzał chorych, posilał ich pokarmem i lekarstwem, gotował ich udzielaniem świętych Sakramentów na drogę do wieczności. Umarł dnia 3 Listopada roku 1584.

Pod jego opieką stoją też Siostry Miłosierdzia lub Borromeuszki, które pielęgnują chorych.

[11 Listopada.] **Święty Marcin,**
wyznawca i biskup.

Święty Marcin narodził się w Sabaryi we Węgrzech około roku 316 i otrzymał w Pawii swe wychowanie. Chociaż rodzice byli poganami, już w dziesiątym roku życia poznał wiarę chrześcijańską, lecz chrztu nie otrzymał. Według woli ojca poświęcił się stanowi żołnierskiemu, ponieważ ojciec jego był dostojnikiem żołnierskim. Jako żołnierz wojował we Francyi. Serce miał miłosierne a gdy ujrzał pod miastem Amiens żebraka, dał mu połowę płaszcza swego. Następującej nocy ukazał mu się Chrystus Pan odziany owym płaszczem.

Dwa lata później poniechał Marcin żołnierkę, przyjął chrzest i powrócił do ojczyzny węgierskiej, gdzie matkę nakłonił do wiary Chrystusowej. Potem zaś przyszedł do ukochanej Francyi i założył pod miastem Poitiers klasztor. Roku 371 obrano go na biskupa tegóż miasta. Jako biskup rozszerzał wiarę po całej Francyi i zwalczał kacerzy, jaśniejąc nauką i cnotami. Umarł św. Marcin roku 397.

Dawniej oddawano w dzień św. Marcina dziecięcinę duchownym.

[13 Listopada.] **Św. Stanisław Kostka,**
wyznawca.

Rodzice świętego Stanisława, zacni i szlachetni, mieszkali w Rostkowie w Polsce. Liczącego 14 lat odesłali z starszym bratem Pawłem do Wiednia na nauki. Przez brata zuchwałego i swego nauczyciela domowego dla swej pobożności wiele ucierpiał prześladowania i pośmiewiska. Ciężko rozchorowawszy się, żądał kapłana, którego atoli mu odmówili. Tedy ukazała mu się w nocy św. Barbara i dwaj aniołowie, z których jeden mu podał Komunią świętą.

We Wiedniu postanowił Stanisław, wstąpić do zakonu Jezuitów, a gdy mu niesłychane trudności stawiono, szedł pieszo do Rzymu i tam go przyjął do zakonu generał święty Franciszek Borgiasz. Lecz w dziesięć miesięcy później dnia 15 Sierpnia roku 1568 już umarł po kilkudniowej chorobie. Dzień ten Wniebowzięcia najświętszej Panny Maryi był sobie od niej uprosił, aby dusza jego była wzięta do nieba.

[19 Listopada.] **Święta Elżbieta,**
wdowa i księżniczka.

Święta Elżbieta była córką króla Jędrzeja węgierskiego i jego małżonki Gertrudy, siostry świętej Jadwigi. Chociaż liczyła dopiero 4 lata, odesłaną została do Wartburgu pod Eisenach i zaręczoną młodocianemu księciu Ludwikowi turyng-

skiemu. Z nim otrzymała wspólne wychowanie i poszła za niego za mąż roku 1221. Bardzo szczęśliwie żyła w małżeństwie. Ludwik jej nie przeszkadzał w wypełnianiu uczynków miłosierdzia nad ubogimi. Najnędnieszych najchętniej pielęgnowała. Jej małżeństwo trwało tylko 7 lat, małżonek jej umarł podczas wojny krzyżackiej w Włoszech.

Elżbieta opłakiwała śmierć dobrego męża. Brat tegóż, imieniem Henryk Raspe, wygnał ją z domu oraz z czworga małemi dziećmi i popchał w srogiej zimie do nędzy i niedostatku. Nikt nie śmiał jej przyjąć. Dręczona głodem i zimą znalazła na koniec u pewnego obywatela w Eisenach ukrycie. Elżbieta przędła i pracą rąk utrzymała sobie i dzieckom swym życie. Za klęski i utrapienia Bogu dziękowała, który ją też wywyższył. Elżbieta otrzymała napowrót dochody i honory książęce. Czyniąc wszystkim dobrze umarła w Marburgu dnia 19 Listopada roku 1231, licząc dopiero 24 lat.

[22 Listopada.]   Święta Cęcylią,
panna i męczenniczka.

Święta Cęcylią pochodziła z rodu zacnego rzymskiego i poznawszy Chrystusa, już wcześniej się mu poświęciła, chcąc na zawsze zostać panną. Lecz jej rodzice pogańscy przymusili ją, zaślubić się z dostojnym młodzieńcem imieniem Waleryan. W dzień gód małżeńskich nawróciła go do wiary chrześcijańskiej, w ów czas przez cesarzy przesładowanej. Chrzęścianie pod ziemią w Katakumbach odprawiali Mszę świętą i ukrywali się przed poganami. Papież święty Urban ochrzcił Waleryana i jego brata Tyburcego. Obydwa polegli jako święci męczennicy. Cęcylią też wkrótce poszła za nimi. Starosta, bowiem rzymski żądał od niej skarbów, które już była rozdała pomiędzy ubogich, i w złości swojej rozkazał w łaźni domu własnego ją zamknąć i tamże spalić.

Cecylii ogień i gorący dym nie uszkodził. Miała być ścięta, lecz kat przerażony niewinnością panny, nie potrafił ścinać jej głowy i zadawszy jej szyi śmiertelne rany, odszedł. Cecylia żyła jeszcze trzy dni i umarła roku 230.

Pod opieką Cecylii stoją „związki świętej Cecylii“, mające na celu pielęgnowanie pięknej i odpowiedniej muzyki kościelnej. Według podania św. Cecylia hymnami i organami Boga uwielbiała.

[25 Listopada.] **Święta Katarzyna,**
panna i męczenniczka.

Święta Katarzyna urodziła się roku 228 w Alexandryi w Egipcie. Posiadała wielkie zdolności ducha i niepospolite nauki w rzeczach duchownych i świeckich. Mędrców pogańskich już w ósmnastym roku życia zawstydziła. Cesarz Maksymian powołał pięćdziesiąt mędrców, aby gadali z Katarzyną, lecz nie mogli się oprzeć jej wymowie i jej nauce; wyznali, że panna ich zwyciężyła i ochotnie przyjęli wiarę chrześcijańską.

Cesarz najprzód pochlebiał pannie, obiecywał wielkie nagrody, jeżeli się zaprze Chrystusa. Lecz Katarzyna okazała się niezachwianą. Ponieważ cesarz obawiał się, że przez nią jeszcze więcej pogan może się nawrócić skazał ją na śmierć i wtrącił do więzienia. Tu nawróciła Katarzyna nie tylko przełożonego straży więziennej, lecz też 200 żołnierzy. Cesarz dał tedy nagotować ogromne koło napięte ostremi nożami i kazał ją na takowe położyć. Lecz Katarzyna przez znak krzyża świętego skruszyła machine. Ścięto ją w roku 317.

[3 Grudnia.] **Św. Franciszek Ksawery,**
wyznawca i apostoł Japonii.

Świętego Franciszka Ksawerego wydali na świat rodzice bardzo dostojni w Hiszpanii roku 1506. Nauki pobierał w Paryżu, gdzie się

stał kapłanem i przyłączył się do towarzystwa Jezusowego, założonego tedy przez świętego Ignacego. Papież Paweł III wysłał go misyonarzem do Wschodnich Indyi. W mieście Goa rozpoczął zawód misyonarski; z dzwoneczkiem w ręku przechodził ulice i zgromadzał około siebie dziatki, którym opowiadał słodką naukę Ewangelii. Dziaćki zachęciły rodziców, aby też słuchali naukę Franciszka i tak, wkrótce setki i tysiące się nawróciło do Boga. Dał mu też Pan Bóg tę wielką łaskę, że wszyscy w swoim języku go zrozumieli. Oprócz tego Franciszek wskrzeszał zmarłych, uzdrowiał opętanych i chorych, uśmierzał burzę na morzu.

Z Wschodnich Indyi przeniósł się do odległej Japonii, pogrążonej w bałwochwalstwie. Wiele pogan i książąt przyjęło wiarę w Chrystusa. Udał się następnie Franciszek i do Chin, lecz tu śmiertelna gorączka go opanowała. Wielki apostoł umarł pod gołym niebem na pewnej wyspie w pobliżu miasta Kanton, dnia 2 Grudnia roku 1552.

[4 Grudnia.]

Święta Barbara,
panna i męczenniczka.

Święta Barbara narodziła się w Nikomedii w Azji. Ojciec jej był zawziętym poganinem, który z obawy, aby córka nie przeszła na wiarę chrześcijańską, zamknął ją we wierzy zamku swego. Lecz Barbara pomimo to poznała Ewangelię i potajemnie przyjęła chrzest. Ojciec, który przez niejaki czas był odjechał, powróciwszy do domu, spostrzegł trzy okna we wierzy i dowiedział się od Barbary, że trzy okna przedstawiają trzy osoby w Bóstwie, Ojca i Syna i Ducha świętego.

Ojciec wpadł w ściekłość i wydał córkę poganom, którzy ją sromotnie obnażyli, różgami bili, pochodniami palili. Wtrącona do więzienia, cudownie uzdrowioną została. Ojciec zaślepiony tak daleko postąpił w zapalczywości, że według podania własną córkę ścinał mieczem.

Święta Barbara jest patronką umierających. Nim bowiem umęczoną została, w jamie przed poganami się ukryła, gdzie cudownie najświętszym Sakramentem Pan Bóg ją posilił. Górnicy i hutnicy uważają ją także za patronkę, ponieważ w jamie doznała pomocy Boskiej.

[6 Grudnia.]

Święty Mikołaj,
biskup i wyznawca.

Jedynakiem bogatych rodziców chrześcijańskich był święty Mikołaj w mieście Patarze w Azji. Po śmierci rodziców stał się właścicielem obszernego majątku, który rozdał pomiędzy ubogich. Tak na przykład jeden Ojciec posiadał trzy córki, lecz nie zarobił tyle, ile było potrzebne do utrzymania życia i już myślał, córki wydać na rozpustę. Święty Mikołaj zapobiegł temu i potajemnie tyle dał ubogiemu ojcu, że córki mógł wyposażyć i uczciwem małżeństwem uszczęśliwić.

Mikołaja obrali kapłani i lud na biskupa w Mirze, gdzie nie przestał wypełniać uczynki miłosierdzia i cuda czynić. Tak uzdrowił dziecię, które przy ogniu poniósł śmiertelne rany. Cesarz Dioklecyan wtrącił go dla wiary chrześcijańskiej do więzienia; po śmierci cesarza został uwolniony. Gdy biskupi r. 325 się zebrali na pierwszy sobór w Nicei, św. Mikołaj był tamże obecnym i bronił wiary przeciw kacerzowi Aryusowi. Po życiu obfitującym w zasługi o Kościół umarł święty Mikołaj dnia 6 Grudnia roku 343.

Świętego Mikołaja wzywają chrześcijanie w różnych niebezpieczeństwach. Jest on także wielkim przyjacielem dzieci, których rodzice i pokrewni uweselają je podarkami w dzień 6 Grudnia.

[25 Grudnia.] **Narodzenie Pana naszego**
Jezusa Chrystusa.

[26 Grudnia.] **Uroczystość św. Szczepana,**
pierwszego męczennika.

- [27 Grudnia.] Dzień św. Jana Ewangelisty.
Zobacz stronę 26.
- [28 Grudnia.] Dzień świętych Młodzianków.
- [31 Grudnia.] Zakończenie starego roku.

Nakładem A. Wilperta w Wielkich Strzelcach
(Gross-Strehlitz, Ober-Schlesien).

Na obronę przeciw socyalnej demokracji!

Na czasie. Do rozrzucenia.

Szczęście domowe. Dokładna nauka o gospodarstwie domowym. (Dla mieszczan, rzemieślników, robotników, włościan). Cena oprawn. egzempl. 1 mrk., 10 egzempl. za 8 marek, 40 egzempl. za 28 marek.

Pomimo, że z niemieckiego wydania tej przez biskupów, rejeneyę, posłów i gazety wszelkich kierunków polecanej książeczki (Das häusliche Glück) dotąd już

300,000 egzemplarzy

się rozeszło, to jednak polskie wydanie nie zwróciło dotąd dostatecznej na siebie uwagi. Pożyteczna ta książka ma głównie na celu umożliwienie klasom pracującym dobrego pożycia domowego i zabezpieczenia ich przed usiłowaniami socyalnych demokratów. Bardzo tania cena przy odbiorze wielkich ilości ułatwia wszechstronne rozszerzenie tego dziełka.—Odpowiedni podarek dla dziewcząt opuszczających szkołę, jako podarek ślubny, gwiazdkowy itd.

N a c z a s i e !

Odpowiednie do rozrzucenia między lud!

Co dopiero wyszło dziełko:

Baczność! Socjaliści się zbliżają!

Słowo napomnienia i przestrogi.

33 str. 8°. Cena 15 fen.

Jest to przeróbka wydanego już w 16 wydaniach pisma:

„Der Socialdemokrat kommt.“

 Zgory stojące pisma są od Jego Wysokości najprzewielebniejszego Kardynała K o p p do najdalszego rozszerzania polecane. (Verordnungen des Hochwürden Fürstbischöfl. General-Vikariat-Amtes zu Breslau. 1892 Nr. 202.)

Rejestr.

Achacyusz	7	Ignacy Lojola	20
Agnieszka	2	Józef	6
Alojzy	15	Juda	26
Ambroży	27	Karól Borromeusz	32
Anna	19	Katarzyna	8, 35
Antoni	15	Kazimierz	4
Apostołowie	26	Klara	30
Augustyn	12, 27	Krzysztof	8
Barbara	8, 36	Leon	8
Bartłomiej	25	Ludmiła	17, 28
Benedykt	7	Ludwik	27
Błażej	3, 7	Łukasz	11
Bonifacy	14	Maciej	26
Bronisława	28	Małgorzata	8, 18
Cecylia	34	Mamert	11
Czesław	18	Marek	11
Cyriak	8	Marcin	32
Cyryl	16	Marya	6, 7, 23
Dominik	18, 21	Mateusz	11, 26
Dyonizy	8	Metody	16
Elżbieta	33	Mikołaj	37
Erazm	8	Monika	12, 27
Eustachiusz	8	Pantaleon	8
Ewangelistowie	11	Paweł	26
Filip	26	Piotr	3, 26
Floryan	11	Polikarp	2, 3
Franciszek z Asyżu	29	Pomocnicy	7
Franciszek Ksawery	35	Roch	24
Grzegorz	5, 11	Sebastyan	1
Helena	25	Stanisław, biskup	12
Henryk	20	Stanisław Kostka	33
Jacek	24	Stefan	10, 20
Jadwiga	19, 30, 33	Sykstus	22
Jakób	26	Szymon	26
Jan ewangelista	2, 11, 26	Teresa	31
Jan Nepomucki	13	Tomasz	26
Jan Sarkander	5	Wacław	28
Idzi	8	Wawrzyniec	22
Jędrzej	26	Wincenty	17
Jerzy	8, 9	Wit	8
Ignacy, biskup	3	Wojciech	9

Gesangbuch für katholische Volksschulen.

Sammlung der gebräuchlichsten Schul-u. Kirchenlieder.

Unter Berücksichtigung der Verordnungen der
Behörden herausgegeben von **A. Musiol**.

4. Aufl. Preis gebunden 20 Pfg.

Ausgabe mit Noten: Teil I gebunden 60 Pf.,
Teil II gebunden 50 Pf.

Der erste Teil enthält 122 weltliche Lieder, der
zweite Teil 86 Kirchenlieder, sowie die Responsorien etc.

Selten hat ein Büchlein solchen Anklang gefunden
wie vorstehendes. Sowohl Auswahl als Druck u. Aus-
stattung sind vortrefflich, der Preis ungemein billig.

Hervorragendes Werk der Gesangslitteratur.

Aus diesem Buche erschienen nachstehende
Sonder-Ausgaben:

Schulliederbuch.

Sammlung von 122 Liedern für Volksschulen.

Herausgegeben von **A. Musiol**.

7. Aufl. Kart. 10 Pf. Ausgabe mit Noten geb. 60 Pf.

Eine in jeder Beziehung ausgezeichnete Samm-
lung, welche Singstoff für alle Klassen bietet und
allen Bedürfnissen Rechnung trägt.

Katholische Kirchenlieder.

Für Kirche und Schule

herausgegeben von **A. Musiol**.

Mit oberhirtlicher Druckerlaubnis.

3. Auflage. Kart. 10 Pf. Ausgabe mit Noten geb. 50 Pf.

Enthält die gebräuchlichsten Kirchenlieder, Respon-
sorien u. s. w.

Kleine Heiligenlegende.

Herausgegeben von **O. Wilpert**.

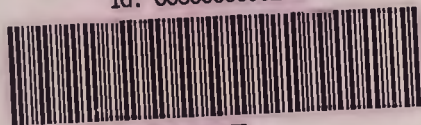
Mit oberhirtlicher Druckerlaubnis.

3. Aufl. Kart. 10 Pf.

„Diese kurzen, aber umfassenden Angaben“ über
50 der am meisten verehrten Heiligen „helfen einem
grossen Mangel in der Kinderlitteratur ab.“ (Stadt
Gottes.) „Sie sind durchweg gut.“ (Litt. Anz. f. d.
kathol. Österr.)

Biblioteka Śląska w Katowicach

Id: 0030000693228

I 51327

Kurzer Leitfaden

für den Unterricht 6—10jähriger Kinder in der
römisch-katholischen

Glaubens- und Sittenlehre.

Von **E. Schultzik.**

2. Aufl. Geb. 80 Pfennig. Mit hoher Fürst-
bischöfl. Approbation. Empfohlen von der Königl.
Regierung zu Oppeln. Praktisches Handbuch zur
Vorbereitung für den Religionsunterricht

Jeder Katechet wird dieses praktische Handbuch
beim Unterricht mit Nutzen gebrauchen.

Die polnische Ausgabe erschien u. d. T.:

Przewodnik

dla uczących dziatki religii katolickiej.

Napisał **E. Schultzik.**

Opr. 1 marka 20 fen.

Maria von Lourdes.

Illustrierte Geschichte des Gnadenortes Lourdes.

Mit einer Novene z. E. U. L. Frau v. L.

Mit Fürstbischöfl. Genehmigung.

Von Dr. Joh. Chrzaszcz.

Preis 1 Mark; eleg. geb. 1 Mark 50 Pf. Empfoh-
len von hohen geistlichen Würdenträgern, kathol.
Zeitschriften etc.

In ruhiger und sachlicher Weise berichtet das
Buch über die Erscheinungen von Lourdes. Das
Aufsehen, welches sie erregten, die Anfeindun-
gen und Gewaltthätigkeiten, welche man ihnen ent-
gegengesetzte, die merkwürdigen, von der Wissenschaft
selbst angestaunten und als Wunder beglaubigten
Heilungen und den endlichen Sieg Marias über den
Unglauben. . . . Möge das Buch als beredter Ver-
künder Mariens hinausziehen und recht vielen die
Gnade des Glaubens vermitteln helfen!

(Schles. Volkszeitung.)